

തെലുങ്കു

കല്ലേക്കുളങ്ങര കഥകളി ഗ്രാമത്തിൽ
കലാമണ്ഡലം വെങ്കിട്ടരാമന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ
കലാകാരികൾ പരിശീലനത്തിൽ • ചിത്രം: എം.സി. ബാലകൃഷ്ണൻ എടത്തറ

നൂറ്റാണ്ടുകളായി കഥകളി അങ്ങുകൾ പെണ്ണിന് അപ്രാപ്യമായിരുന്നു. കഥകളി പുരുഷന് പറഞ്ഞതാണെന്ന ധാരണ തിരുത്തുകയാണ് പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ കല്ലേക്കുളങ്ങര കഥകളി ഗ്രാമം. ഒരു വ്യാഴവട്ടക്കാലത്തിനിടെ ഈ ഗ്രാമം കഥകളി ലോകത്തിന് സംഭാവന ചെയ്തത് ഒരുപിടി മികച്ച കലാകാരികളെയാണ്. കല്ലേക്കുളങ്ങരയിലെ 66 കലാകാരികൾ അവതരിപ്പിച്ച 14 മണിക്കൂർ സമ്പൂർണ്ണ രാമായണം കഥകളി ഗിന്നസ് റെക്കോഡിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിലുമാണ്

കെ.പി. യാസീർ

കഥകളി പുരുഷന് പറഞ്ഞതാണെന്ന ചരിത്രബോധത്തിന് തിരുത്താണ് കല്ലേക്കുളങ്ങര കഥകളി ഗ്രാമം. ഒരു വ്യാഴവട്ടക്കാലത്തിനിടെ ഗ്രാമം കഥകളി ലോകത്തിന് സംഭാവന ചെയ്തത് ഒരുപിടി മികച്ച കലാകാരികളെ. സമൂഹത്തിന്റെ പാതിയായ സ്ത്രീകളെ അങ്ങിലേക്ക് കൈപിടിച്ചുയർത്തുകയെന്ന മഹിമയെക്കൂടി മുൻനിർത്തിയാണ് പാലക്കാട് നഗരത്തിന് സമീപം അകത്തേത്തറ കല്ലേക്കുളങ്ങരയിൽ കഥകളി ഗ്രാമം രൂപം കൊണ്ടത്. കഥകളി ആചാര്യൻ കലാമണ്ഡലം രാമൻകുട്ടി നായർക്കുള്ള പ്രണാമമായി ശിഷ്യൻ കലാമണ്ഡലം വെങ്കിട്ടരാമൻ നേതൃത്വം കൊടുത്ത് സ്ഥാപിച്ചതാണിത്. വെങ്കിട്ടരാമൻ ശിഷ്യത്വം സ്വീകരിച്ച ഇവടെ ബാലികമാർ മുതൽ മുതിർന്ന സ്ത്രീകൾ വരെ കഥകളി അഭ്യസിക്കുന്നു. ഹോമാണിക നഗരിലെ പ്രശസ്തമായ ഏമൂർ ഭഗവതി ക്ഷേത്രവും സമീപപ്രദേശങ്ങളിലെ ക്ഷേത്രങ്ങളും ഇവർക്ക് അഭ്യാസസാലയായാകുന്നു. വെല്ലുവിളികൾ നിറഞ്ഞ വേഷങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് കഥകളി ലോകത്തെ അതിശയിപ്പിക്കുകയാണ് കല്ലേക്കുളങ്ങരയിലെ കലാകാരികൾ. രാമായട്ടത്തിൽ നിന്ന് ആവിർഭവിച്ച് വിവിധ ശൈലികളിലൂടെ വളർന്നുവീകരിച്ച കഥകളിക്ക് സ്ത്രീഭാവങ്ങൾ പകർന്നുനൽകുകയാണ് ഇവർ. കഥകളി ഗ്രാമത്തിലെ ആട്ടവിളക്കിന് മുന്നിൽ ചുവടുവെച്ച് ഇതിനകം പ്രശസ്തിയുടെ പടവു

കൾ കയറിയത് നൂറുകണക്കിന് കലാകാരികൾ. കളിയരങ്ങുകളെ അതിന്റെ ചിത്രവിലും പ്രാവീണ്യവും മുന്നോട്ടുനയിക്കുകയെന്ന മഹനീയ ദൗത്യമാണ് കഥകളി ഗ്രാമം നിർവഹിക്കുന്നത്. കഥകളി ആചാര്യനും മാനേജിങ് ട്രസ്റ്റിയുമായ വെങ്കിട്ടരാമന്റെ വാക്കുകൾ കടമെടുത്തുപറഞ്ഞാൽ, ആണുകോയ്മയുടെ കലയായ കഥകളി, സ്ത്രീകൾക്കും വഴങ്ങുമെന്നും അവരെ ഇനിയും അങ്ങിനിന്ന് മാറ്റിനിർത്താനാവില്ലെന്നും കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയാണ് കല്ലേക്കുളങ്ങര കഥകളി ഗ്രാമം.

കൽപനകൾ പൊളിച്ചെഴുതി

കാലം കഥകളിക്ക് കൽപിച്ചുനൽകിയത് പുരുഷകലാരാമായെയാണ്. ഏറെ അധഃപതനം ഊർജവും വേണ്ട കലാരൂപം എന്നതിലേക്ക് നൂറ്റാണ്ടുകളായി കഥകളി അങ്ങുകൾ പെണ്ണിന് അപ്രാപ്യമായിരുന്നു. ലോകമെങ്ങും കലകളിൽ സ്ത്രീകൾക്ക് തുല്യപരിഗണന ലഭിച്ചതുടങ്ങിയിട്ടും കഥകളിയിൽ സ്ത്രീ ആവാം എന്ന നിലയിലേക്ക് മാത്രമേ ഇവിടത്തെ പൊതു മനോഭാവം വളർന്നിട്ടുള്ളൂവെന്ന് വെങ്കിട്ടരാമൻ പറയുന്നു. കഥകളി പഠിക്കാൻ സ്ത്രീകൾക്ക് താൽപര്യമുണ്ടെങ്കിൽ അവരെ എന്തിന് മാറ്റിനിർത്തണം എന്നായിരുന്നു ചിന്ത. സ്ത്രീകളെ ആദ്യമായി അങ്ങിലെത്തിച്ചപ്പോൾ നെറ്റി ചൂളിച്ചവരുണ്ട്. തുടർന്നുപോരുന്ന ചിട്ടകൾ ലോലിക്കപ്പെടുന്നുവെന്നാണ് ചൂണ്ടിക്കാട്ടപ്പെട്ടത്. കുടുതൽ പെൺകുട്ടികൾ അങ്ങിലെത്തിയതോടെ എതിർശബ്ദങ്ങൾ കുറഞ്ഞുവന്നു. സ്ത്രീകളെ പഠിപ്പിക്കാൻ എളുപ്പമുണ്ട്

. അവർക്ക് ഉത്സാഹവും ക്ഷമയുമുണ്ട്. മെയ് വഴക്കം പുരുഷന്മാരെക്കാൾ കൂടുതലുള്ളതിനാൽ കഥകളിക്ക് വേണ്ട ശരീരവടിവ് എളുപ്പം ലഭിക്കും. പാങ്ങളും മുദ്രകളും ചുവടുകളും വേഗത്തിൽ സാധ്യമാക്കാം. തോടയവും നിണത്തോടുംകൂടി നരകാസുരവധം കഥയടക്കം പെൺകുട്ടികൾ തീർത്തും ചെയ്യാത്ത വേഷങ്ങൾ അവരെക്കാണ്ട് ആദ്യമായി ചെയ്യിച്ചത് കഥകളി ഗ്രാമമാണ്. ചില രംഗങ്ങളിൽ പുരുഷ കഥാപാത്രങ്ങളെ അതുപോലെ അവതരിപ്പിക്കാൻ സ്ത്രീക്ക് പ്രത്യേകം ഡ്രസ് കോഡ് കൊണ്ടുവരേണ്ടിവന്നു. കഥകളി ഗ്രാമം തുടക്കമിട്ട ഇത്തരം പരീക്ഷണങ്ങളെയെല്ലാം ആസാദക ലോകം ഇതുകൊണ്ടും നീട്ടിയാണ് സ്വീകരിച്ചത്.

രാമകഥയാടി തിന്നസിലേക്ക്

കഥകളി ഗ്രാമത്തിന്റെ വാർഷികത്തോടനുബന്ധിച്ച് കല്ലേക്കുളങ്ങരയിലെ കലാകാരികൾ അവതരിപ്പിച്ച 14 മണിക്കൂർ സമ്പൂർണ്ണ രാമായണം കഥകളി ഗിന്നസ് റെക്കോഡിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിലാണ്. എട്ടു മുതൽ 56 വരെ വയസ്സുള്ള 66 വനിതകൾ അങ്ങിലെത്തിയ ഈ വേറിട്ട രംഗാവതരണം കഥകളിരംഗത്തെ അപൂർവതയായിട്ടാണ് വിലയിരുത്തപ്പെടുന്നത്. പുതുകാമേഷിയിൽ തുടങ്ങി രാമായണത്തിലെ വിവിധ കഥാസന്ദർഭങ്ങളിൽകൂടി സഞ്ചരിച്ച് ശ്രീരാമ പട്ടാഭിഷേകത്തോടുകൂടിയുള്ള അവതരണമാണ് വനിതകൾ അവിസ്മരണീയമാക്കിയത്. ആടക്കഥകളിലകവും കൊട്ടാരക്കര തമ്പുരാന്റെത്. ബസ് കഥകളിലൂടെയും 66 കഥാപാത്രങ്ങളിലൂടെയും 30 രംഗങ്ങളിലൂടെയുമാണ് രാഘവിയും എന്ന പേരിട്ട കഥാസന്ദർഭങ്ങൾ കടന്നുപോയത്. ഇതിന് മാസങ്ങൾ നീണ്ട കഠിന പരിശീലനം വേണ്ടിവന്നു. മൂന്നു ദിവസത്തെ ചൊല്ലിയാട്ടത്തിന് നേതൃത്വം നൽകിയത് കഥകളി രംഗത്തെ പ്രഗല്ഭരായ കലാമണ്ഡലം ഗോപി, കലാമണ്ഡലം വാഴേട വിജയൻ, കോട്ടക്കൽ നന്ദകുമാരൻ നായർ, കലാമണ്ഡലം ബാലസുബ്രഹ്മണ്യൻ എന്നിവർ. പട്ടാഭിഷേകത്തോടുകൂടിയ സമ്പൂർണ്ണ രാമായണം കഥകളി സ്ത്രീകൾ മാത്രമായി രംഗത്ത് അവതരിപ്പിക്കുന്നത് ഇതാദ്യമാണെന്ന് വെങ്കിട്ടരാമൻ പറയുന്നു. വനിത കലാകാരികൾ മാത്രമായി അവതരിപ്പിച്ച ഏറ്റവും ദൈർഘ്യമേറിയ കഥകളിയെന്ന നിലയിൽ യൂനിവേഴ്സൽ റെക്കോഡ് ഫോറത്തിന്റെ വേൾഡ് റെക്കോഡും ബെസ്റ്റ് ഓഫ് ഇന്ത്യ അവാർഡും 'രാഘവിയ'ത്തിന് ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

രജസുയം മുതൽ ഓരുകിതം വരെ

കഥകളി ലോകത്ത് സ്ത്രീ സാന്നിധ്യത്തിനായി നിരന്തരം പ്രയത്നിക്കുന്ന വെങ്കിട്ടരാമന്റെ ശിഷ്യർ മുൻ വർഷങ്ങളിലും വിവിധങ്ങളായ പുരാണ കഥകൾക്ക് രംഗാവതരണമൊരുക്കി ശ്രദ്ധ പിടിച്ചുപറ്റിയിരുന്നു. കലാമണ്ഡലം രാമൻകുട്ടി നായർ കളിയരങ്ങത്ത് അനശ്വരമാക്കിയ വെള്ളത്താടി വേഷങ്ങൾ വേദിയിലെത്തിച്ച് മാതൃകയായും എന്ന പേരിൽ കഴിഞ്ഞ വർഷം അവതരിപ്പിച്ച പത്തുമണിക്കൂർ രംഗാവതരണം കഥകളി പ്രേമികളുടെ മനോഹരതയായിരുന്നു.

കല്യാണസൗഗന്ധികം മുതൽ ശ്രീരാമ പട്ടാഭിഷേകം വരെയുള്ള നാലു ഭാഗങ്ങളായുള്ള ചിട്ടപ്രധാനമായ ആട്ടക്കഥകളിലെ ഹന്നുമാനായും രാവണനായും എല്ലാം തിളങ്ങിയത് സ്ത്രീകൾ. പ്രശസ്ത അഭിനേത്രി അനുമാൾ ഉൾപ്പെടെ കഥകളി ഗ്രാമത്തിലെ 20 കലാകാരികളാണ് വിവിധ വേഷങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്തത്. പ്രതിനായക പ്രധാനമായ രാജസുയം കഥകളി, ചരിത്രത്തിൽ ആദ്യമായി സ്ത്രീകൾ അങ്ങിൽ അവതരിപ്പിച്ചത് കഥകളി ഗ്രാമത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ. ധർമ്മപുത്രനും സഹോദരങ്ങളും നടത്തിയ രാജസുയ യോഗം ഇതിവൃത്തമാക്കിയ കഥകളിയിൽ ശിശുപാല വധവും ജരാസന്ധവധവുമാണ് അങ്ങിലെത്തിച്ചത്. കഥകളി ഗ്രാമത്തിന്റെ രാജസന്ദീപനം കളിയരങ്ങിൽ കല്ലേക്കുളങ്ങരയിലെ ഇളംതലമുറയിൽപ്പെട്ട കലാകാരികൾ അവതരിപ്പിച്ചത് രാമൻകുട്ടി ആശാന്റെ കത്തിവേഷങ്ങളിലൂടെ ആസാദകർ എന്നുമോർക്കുന്ന നരകാസുരവധം, ദുര്യോധനവധം, രാവണോത്സവം കഥകൾ. ദുര്യോധനവധം കഥയിൽ പഞ്ചാലിയായി വേഷമിട്ടത് നട അനുമാറ്റും ശ്രീകൃഷ്ണനായി അങ്ങിലെത്തിയത് കഥകളി ഗ്രാമ

ത്തിലെതന്നെ കലാകാരിയായ ഗാനമുരളിയും.

ഭാവപകർച്ചയായി കൃഷ്ണാഷ്ടകം

ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ വിവിധ ജീവിത മുഹൂർത്തങ്ങൾ അങ്ങിലെത്തിച്ച കൃഷ്ണാഷ്ടകം കഥകളി കല്ലേക്കുളങ്ങരയിലെ കലാകാരികളുടെ വേറിട്ട രംഗാവതരണമായിരുന്നു. കൃഷ്ണന്റെ എട്ട് വ്യത്യസ്ത ഭാവങ്ങളാണ് കൃഷ്ണാഷ്ടകത്തിലൂടെ അങ്ങിലെത്തിയത്. നരകാസുരവധം, കല്യാണസൗഗന്ധികം, കുചേല വൃത്തം തുടങ്ങിയ കഥകളിലൂടെ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ വളർച്ചയും ഭാവങ്ങളുമായി കലാകാരികൾ അങ്ങിൽ നിറയുകയായിരുന്നു. നൃത്ത ഭാഗിയും ചടുല നടനവും കൃഷ്ണ ഭക്തിയും രംഗാവതരണത്തെ വേറിട്ടതാക്കി. ഉത്തരാസയംവരണം സമ്പൂർണ്ണം കഥകളിയിലെ 22 വേഷങ്ങളിൽ ഹന്നുമാരൻ വേഷമടക്കം 18ഉം അവതരിപ്പിച്ചത് സ്ത്രീകൾ. ഉദ്യന വർണനയും കേകിയാട്ടവുമെല്ലാം മനോഹരമായി ആഷ്കരിച്ച വിവിധ രംഗങ്ങളിൽ ദുര്യോധനനും കർണനും ശ്രീരാമത്തനുമടക്കം കഥാപാത്രങ്ങളായി വേഷമിട്ടത് പെൺകുട്ടികൾ. മൂന്ന് ദിവസത്തെ രാപ്പൊല്ലിയാട്ടത്തിനുശേഷമായിരുന്നു എട്ടു മണിക്കൂർ ദൈർഘ്യമുള്ള ഉത്തരാസയംവരണത്തിന്റെ രംഗാവതരണം. കഥകളിയുടെ നഷ്ടപ്പെടുന്ന പാഠ്യസമ്പ്രദായം വീണ്ടെടുക്കുകയെന്നതായിരുന്നു രാപ്പൊല്ലിയാട്ടത്തിലൂടെ ലക്ഷ്യമിട്ടത്. കഥകളിയുടെ പൂർണ്ണ വേഷവിധാനമില്ലാത്ത രാത്രികാലങ്ങളിൽ പരിശീലനം നടത്തുന്നതാണ് രാപ്പൊല്ലിയാട്ടം. മുഴുവനായും അങ്ങിൽ കളിക്കുന്ന പതിവ് ഇല്ലാ

ഷങ്ങളോളമായി കഥകളി ഗ്രാമത്തിലെ കുട്ടികൾക്കാണ് ആധിപത്യം. നൃത്തമായ കഥാഭാഗങ്ങൾ കണ്ടെത്തി അവയെ കലോത്സവ മത്സരങ്ങൾക്കായി പാകപ്പെടുത്തുന്നതിൽ വെങ്കിട്ടരാമൻ വീജയിച്ചിട്ടുണ്ട്. സ്വീത സയംവരം അരമണിക്കൂറിൽ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയത് ഉദാഹരണം. ഗ്രാമത്തിലെ പരിമിതമായ സൗകര്യങ്ങളിൽനിന്നാണ് ഈ നേട്ടങ്ങളെല്ലാം. കലാമണ്ഡലം രാമൻകുട്ടി നായരുടെ സ്മരണയ്ക്കായി ഏർപ്പെടുത്തിയ രാജസം അവാർഡ്, ആസുപ്രദേശിൽനിന്നുള്ള നർത്തനശാല നാട്യകല പുരസ്കാരം എന്നിവയടക്കം നിരവധി അവാർഡുകൾ കഥകളിഗ്രാമത്തിന്റെ ആത്മാവായ വെങ്കിട്ടരാമനെ തേടിയെത്തിയിട്ടുണ്ട്. കഥകളി ഗ്രാമം വാർഷികത്തിനും കഥകളി അങ്ങിനും സാംസ്കാരിക വകുപ്പ് ഏതാനും വർഷമായി സാമ്പത്തിക സഹായം അനുവദിച്ചുവരുന്നു.

ഇത് വലിയ ഒറ്റം

കുടുതൽ പെൺകുട്ടികൾ കഥകളി പഠിക്കാൻ തുടങ്ങിയെന്നതാണ് കല്ലേക്കുളങ്ങര കഥകളി ഗ്രാമം സ്ഥാപിതമായശേഷം ഉണ്ടായ വലിയ മാറ്റമെന്ന് ചലച്ചിത്ര നടിയും കഥകളി ആർട്ടിസ്റ്റുമായ അനുമാൾ പറയുന്നു. പെൺകുട്ടികളെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനാൽ ആശാൻ ഒരുപാട് പഴി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇതെല്ലാം തരണം ചെയ്ത്, പണവും പ്രശസ്തിയുമൊന്നും നോക്കാതെയുള്ള ആശാന്റെ ജീവിതം തങ്ങൾക്ക് എല്ലാ നിമിഷവും മാതൃകയാണ്, ഒരു യഥാർഥ കലാകാരിയും പച്ചമനുഷ്യനുമല്ലെന്നോ അനുമാൾ പറഞ്ഞു. കഥകളി ഗ്രാമം കലയെ സ്നേ

ദുര്യോധനവധം കഥകളിയിൽ പാഞ്ചാലിയായി ചലച്ചിത്രരംഗം അനുമാൾ

• ചിത്രം: സുരേഷ് മേനോൻ

സമ്പൂർണ്ണ രാമായണം കഥകളിയിലെ ശ്രീരാമ പട്ടാഭിഷേകത്തിന്റെ രംഗവിഷ്കാരം

തിരുന്ന ഉത്തരാസയംവരം കഥകളി ആദ്യമായി അങ്ങിലെത്തിച്ചത് കഥകളി ഗ്രാമത്തിലെ കലാകാരികൾ.

തേച്ചുതിരുക്കി ഒരുകൊ

കുട്ടികളുടെ കഴിവുകളെ തേച്ചുതിരുക്കിയും പോരായ്മകൾ പരിഹരിച്ചും നിരന്തരമായ ചൊല്ലിയാട്ടങ്ങൾ നടത്തിയുമാണ് വെങ്കിട്ടരാമൻ ഒരുക്കുന്നത്. 2006ൽ ഗ്രാമം രൂപപ്പെടുത്തുമുതൽ കല്ലേക്കുളങ്ങരയിലെ അഭ്യാസശാലയിലെത്തി കളിപഠിച്ച് അങ്ങിലെത്തിയ ശിഷ്യരുടെ നിരീക്ഷണമാണ്. അവരിൽ ചലച്ചിത്ര നടിമാർ, പ്രഫഷണലുകൾ, വിദ്യാർത്ഥികൾ, വീട്ടമ്മമാർ തുടങ്ങി വിവിധ തുറകളിലുള്ളവരുണ്ട്. കേരളത്തിലും പുറത്തുമായി വിവിധ മേഖലകളിൽ ജോലിത്തിരക്കുകളിൽ മുഴുകുമ്പോഴും ഇടവേളകൾ അവർ കഥകളിക്കായി മാറ്റിവെക്കുന്നു. ആശാന്റെ ക്ഷണപ്രകാരം കഥകളി ഗ്രാമത്തിന്റെ വാർഷികങ്ങളിൽ പുതുതായുള്ള രംഗാവതരണങ്ങൾക്കായി ഒത്തുചേരുന്നു. വർഷങ്ങളോളമുള്ള ചിട്ടയാർന്ന പരിശീലനത്തിലൂടെ ഇത്രയധികം വനിതകളെ അങ്ങിലെത്തിച്ച കഥകളി പാനകേന്ദ്രം വേറെ ഉണ്ടാവില്ല. ഇവരിൽ പലരും ഇപ്പോൾ തിരക്കുള്ള പ്രഫഷണൽ ആർട്ടിസ്റ്റുകളാണ്.

സ്കൂൾ, കോളേജ് കലോത്സവങ്ങളിലും വർ

പഠിക്കുന്ന പെൺകുട്ടികൾക്ക് മികച്ച അവസരമാണ് ഒരുക്കുന്നതെന്ന് കഥകളി ആർട്ടിസ്റ്റ് ആര്യ പറപ്പൂർ പറഞ്ഞു. പ്രഫഷനൽ ആർട്ടിസ്റ്റാകാൻ സാധിക്കുന്നതും കുടുതൽ വേദികൾ കിട്ടുന്നതും ആഹ്ലാദകമാണ്. ആദ്യപറയുന്നു. കുട്ടികളുടെ കഴിവുകൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് പഠിയ വേഷം നൽകുന്നതാണ് കഥകളി ഗ്രാമത്തിന്റെ വിജയമെന്ന് സാധനാ കലോത്സവത്തിൽ മുന്നതുവന്ന കഥകളിയിൽ ഒന്നാംസ്ഥാനം നേടിയ നർമ്മ വാസുദേവൻ പറഞ്ഞു. നല്ല പഠനാത്മകക്ഷമാണ് കഥകളി ഗ്രാമത്തിലെ ന് മുൻ ആർട്ടിസ്റ്റ് ഡോ. ജഹനന റ്റാമൻ. പെൺകുട്ടികൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം അറിവിലൂടെ മാത്രമല്ല കഥകളിഗ്രാമമുള്ളതായി അറിയില്ല. മുന്നവർക്കുതന്നെ പരിശീലനകാലത്ത് കലാരംഗത്തെ പ്രഗല്ഭരുമായി ഇടപഴകാൻ കഴിഞ്ഞത് ഭാഗ്യമായി കരുതുന്നുവെന്നും ഡോ. ജഹനന പറഞ്ഞു. കുട്ടികളെ മാത്രമല്ല, അമ്മമാരേയും ശ്രദ്ധേയമായ വേഷങ്ങൾ ചെയ്യിപ്പിക്കുന്നതിൽ കഥകളിഗ്രാമം വിജയം വരിച്ചതായി ആർട്ടിസ്റ്റ് സന്ധ്യ കൃഷ്ണൻ പറഞ്ഞു. അമ്മ അമ്മമാർ അങ്ങത്തേക്ക് എന്ന പരിപാടി ഈ നിലക്കുള്ള ചുവടുവെപ്പായിരുന്നു. ആശാന്റെ സത്യസന്ധതയും സമർപ്പണവുമാണ് കഥകളിഗ്രാമത്തിന്റെ വിജയങ്ങൾക്ക് നിദാനമെന്നും അവർ കുട്ടിച്ചേർത്തു.

ആഴങ്ങളിലെ മുറിവ്

ചിത്രീകരണം: സജിത് കിഴുരിയൂർ

ഷംനാസ് കാലായിൽ

ഇറുക്കിയടച്ച കൺപോളകൾക്കുള്ളിലൂടെ സൂചിമുനയെന്നപോൽ കൂർത്ത അഗ്രത്തോടെയാണ് ട്യൂബ് ഫൈറ്റിലെ വെളിച്ചം ആഴ്ന്നിറങ്ങുന്നത്. ശ്വാസമടക്കിപ്പിടിച്ച് കിടക്കുമ്പോൾ അമ്മ വന്ന് അത് ഓഫ് ചെയ്ത് അവനറിഞ്ഞു. പിന്നെയും തീരാത്ത അസ്വസ്ഥത. അച്ഛനുമമ്മയും കിടക്കാനെത്തിയിരിക്കുന്നു. ചുറ്റും പടർന്നിരിക്കുന്ന ഇരുട്ടിനും ആകെ പരന്നിരിക്കുന്ന നിശ്ശബ്ദതയ്ക്കും ഒതുതിപോലും ഉറക്കം താൻ കഴിയില്ലെന്ന് മനുവിന് ഉറപ്പായിരുന്നു. ഇടനഞ്ചിലെ പെരുമ്പറകൊട്ട്... അവിടെനിന്നും ഇടക്കിടെ ദേഹമാസകലം വ്യാപിക്കുന്ന കൊള്ളിയാൻ, അത് ഒരു 11 വയസ്സുകാരന്റെ മനോനില തകർക്കുന്നതായിരുന്നു. വഴിവക്കിൽനിന്ന് വിട്ടിറങ്ങിയിലേക്ക് എപ്പോഴിരിക്കുമെങ്കിലും കടന്നുവരാനുള്ള ശബ്ദംകോലാഹലങ്ങളെയും നിലവിളിയെയും അവൻ അതുകണ്ട് പ്രതിക്ഷിപ്തമാകുന്നുണ്ട്... ഉടൻ മാറിമറിയാനിരിക്കുന്ന തന്റെ ലോകം. ഉറക്കെയൊന്ന് നിലവിളിച്ചാലേങ്കിലും ആരെയെങ്കിലും ചേർത്തുപിടിക്കാനിടയുണ്ടോ...അറിയില്ല.

അവധിക്കാലമാരാളിക്കുന്നതിനു മുന്നേ തീരുമാനിക്കപ്പെട്ടതാണ് ഉറപ്പാങ്ങാതി അപ്പുവിനുള്ള നിരയിൽ പരിശീലനം. കഴിഞ്ഞ അധിക്കാലത്തെ നാട്ടിലെ പേട്ടയ്ക്കായുടെ കോച്ചിന് തന്നെയൊരു നിരയിൽ ഗുരുവാക്കി മാറ്റിയിട്ടുണ്ടെന്ന് മനു ഉറപ്പ് വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. “എളുപ്പാധാം...നിന്നെ ഞാൻ പഠിപ്പിക്കാം,” തുലാമഴയുള്ളൊരു അവസാന പരിശയിൽ കോമ്പസ്യുകൊണ്ട് ബെഞ്ചിൽ പേട്ടുകോറിയിട്ട് മനു ഇതു പറയുമ്പോൾ അപ്പുവിന്റെ മുഖം തുടിക്കുന്നത് അവൻ കണ്ടിരുന്നു. പുത്തനമുറിവിട്ടു പഠിപ്പിക്കാമെന്ന വാക്കുകേട്ട് അവൻ തനിക്ക് ശിഷ്യപ്പെടുത്തുപോലെയാണ് മനുവിനപ്പോൾ തോന്നിയത്. കൃത്യമായ ഉള്ള അഭിമാനക്കൊണ്ട് നിറഞ്ഞു. അന്നുമുതൽ ഇന്നോളം മനുസ്സ് നിറയെ കൊണ്ടുനടന്ന ഓർക്കൾ നാട്ടിലെ ചിറക്കുള്ളതിൽ തന്റെ ശിക്ഷണത്തിൽ അപ്പുവിനുള്ള നിരയിൽ ക്ലാസായിരുന്നു.

അവന്റെ അച്ഛൻ മുമ്പേ മരിച്ചതാണ്. കവലയിൽ തട്ടുക നടത്തുകയാണ് അമ്മ. വൈകുന്നേരമാണ് അവർ വിട്ടുവിട്ടു കടയിൽ

ലേക്ക് പോകുക. നിരയിൽ പഠനം ഈ നേരമാക്കുമെന്ന് തീരുമാനിച്ചതിനു പിന്നിൽ അത് ആരും ശ്രദ്ധിക്കാത്ത സമയമാണെന്ന ഉറപ്പുബോധമായിരുന്നു.

ശേഷം നടന്നതൊന്നും ആലോചിക്കാൻ മനുവിന് കഴിയുമായിരുന്നില്ല. ഉള്ളിലെ അങ്കലാപ്പിന് ഒരറ്റിയുമില്ല. കണ്ണടച്ചാലും തുറന്നാലും.

എന്തിനായിരുന്നു ഞാനോടിയത്... ചിറക്കുള്ളതിന്റെ ആഴത്തിലേക്ക് അവൻ മുങ്ങിത്താഴുമ്പോൾ ഞാനുച്ചത്തിലൊന്നു നിലവിളിച്ചുതുപോലുമില്ല. പക്ഷം ഓടി. കാലുകൾ ചലിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഇടക്കേതോറ ബർമരത്തിന്റെ വേരിൽ തട്ടി വീണിട്ടും ആഞ്ഞെണീറ്റോടി. അതിനും മുമ്പ് അവനിട്ടിരുന്ന ഷർട്ട് കൈയിലെടുത്തതെന്തിനായിരുന്നു. അതൊരും കാണാതെ പൊട്ടിത്തകർന്നു കിടക്കുന്ന വഴിയോരത്തെ വീട്ടിനുള്ളിലേക്ക് എറിഞ്ഞതോ. അതും എന്തിനായിരുന്നെന്നറിയില്ല. അപ്പുവിന്റെ ഷർട്ട്... അത് അവന്റെ യൂനിഫോം ആയിരുന്നു. അവനല്ലേ യുള്ളൂ. സമ്മാനപ്പെട്ടതിനകളോ ഓണക്കോടിയോ ഒന്നുമായി അവന്റെ വീട്ടിലേക്ക് വരാനാവാമില്ലല്ലോ.

അവിടെയും തീരുന്നില്ല. ആരോടും പറയാതെ വൈകുവോളം വഴിയിലും വയലിലും നടന്നതും മിണ്ടാതെ വീട്ടിൽ വന്ന് പനിയെടിയിച്ചതുമെന്തിനായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ മണിക്കൂറുകളിൽ താൻ ചെയ്തുകൂട്ടിയ ഒന്നിനുമേൽ നിന്നും മനുവിന് ഉത്തരമില്ല.

താന്നൊന്നും ചെയ്തതല്ല.

പഠിച്ച് തീർന്നെന്ന ചിന്തയിൽ അവനെടുത്തുചാടിയതാണ്. നിന്ദിക്കുപറ്റുമെന്ന ഉറപ്പായിരുന്നു പിന്നാലെ നിന്നുമ്പോൾ തന്റെ വുള്ളിലും. പോകപ്പോകെ ചിറക്കുള്ളതിന്റെ നടുവിലെത്തിയത് ഇപ്പോഴും ഓർമ്മയുണ്ട്. അപ്പോ തന്റെയും കൈകാലുകൾ കഴയുന്നതു പോലെ തോന്നിയിരുന്നു. പാതി വഴിയിൽ പന്താതെ കരപറ്റിയപ്പോഴാണ് അപ്പുവിനെ കാണാനില്ലെന്നറിഞ്ഞത്. കുള്ളത്തിനു ചുറ്റും ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ച് നടക്കുമ്പോൾ കരയിലെവിടെയെങ്കിലും ഒളിച്ചിരിക്കുന്ന അവൻ ചാടിവരുമെന്നായിരുന്നു ചിന്ത. അതുണ്ടാകില്ലെന്ന് ഉറപ്പിച്ചതോടെ പിന്നെയെന്നാണ് കാട്ടിക്കൂട്ടിയതെന്ന് അറിയില്ല. കാലുകൾ തരിരിക്കുന്നു. ദേഹമാകെ പടരുന്ന വിങ്ങൽ ചുട്ടുപൊള്ളുന്ന പനിയായി മാറുകയാണ്.

ഉറക്കമുണ്ടാകില്ലെന്നുറപ്പിച്ചിട്ടും കണ്ണിറുക്കിയപ്പോൾ അവൻ കിടന്നു.

പിന്നെയും കണ്ണുതുറന്ന് ഇടാവലം നോക്കി... ഞെരവയസ്സുള്ള കുഞ്ഞനിയൻ ശാന്തമായി ഉറങ്ങുകയാണ്... അച്ഛൻ കിടക്കുന്ന കട്ടിലിന്റെ കാലിൽ കൈവെള്ളകൊണ്ട് മുറുക്കിപ്പിടിച്ച്...

പെട്ടെന്ന് പുറത്താകെ ശബ്ദം. ആളും പേരും കൂടുന്നത് അവൻ ആ കിടപ്പിൽ മറന്നുവെക്കി. അപ്പുവിന്റെ അമ്മ കടപ്പട്ടിയെത്തിയപ്പോഴായിരിക്കണം വീട്ടിൽ അവനില്ലെന്നറിഞ്ഞത്...ശബ്ദം കേട്ട് അച്ഛനുമമ്മയും പുറത്തിറങ്ങി. അമ്മയായിരുന്ന അപ്പുവിന്റെ അമ്മയുടെ ശബ്ദം മനുവിന്റെ ചെങ്കിടിയിൽ തുളച്ചുകയറി. അകത്തുവന്ന് ഷർട്ടിട്ട് പുറത്തേക്ക് ഓടുന്ന അപ്പുവിന്റെ ചലനം അവനിറഞ്ഞു. പുറത്തെ ഒപ്പുപ്പാടുകൾ നിലക്കുന്നില്ല... കുറെ നേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മുറ്റത്തുനിന്ന് കയറിനെ അമ്മ മനുവിന്റെ അടുത്തുവന്നു. അവനെ പേർത്തുപിടിച്ചുകിടന്നു. സമയം മുന്നോട്ട് നീങ്ങുകയാണ്. ഇപ്പോഴും പുറത്തെ ആളുകളുടെ അടക്കം പറച്ചിലുകൾ കേൾക്കാം.

പുറത്തെത്താക്കെയോ നടക്കുന്നു... ഓട്ടം. ഓട്ടോറിക്ഷയും മറ്റുതൊക്കെയോ വണ്ടികളും വരുന്നുണ്ട്... ആരെ ശബ്ദമയം. അമ്മയോടടുക്കി ചേർന്ന് ഇടക്കെപ്പോഴോ മയക്കത്തിലേക്ക് അവൻ വഴുതിവീണു... അപ്പോഴാണ് ഓടിവന്ന് അപ്പു എണീപ്പിക്കുന്നത്. “എണിക്കൊഡം... ഞാൻ കരയിലുണ്ടായിരുന്നു... നീയെന്തിനോ ഓടിയത്” അവനെക്കണ്ട് ഉള്ളൂനിറഞ്ഞ അപ്പോക്ഷം പെട്ടെന്നാണ് അസ്തമിച്ചത്. മനു തെട്ടി ഉണർന്നു. സാഹസം യാഥാർത്ഥ്യമായിരുന്നെങ്കിലെന്ന് ചിന്തിക്കുന്ന നേരവും പുറത്ത് ആരൊക്കെയോ സന്ദർശിക്കുന്നത് അവിടെ കേട്ടു.

നേരം പുലർന്നിരിക്കുന്നു. നാടാകെ നെട്ടിച്ചാക്കാണ് ആ വാർത്ത പരന്നിരിക്കുന്നു... നെഞ്ചുതളിയുള്ള അപ്പുവിന്റെ അമ്മയുടെ നിലവിളി... അപ്പു... അവൻ വിട്ടുപിരിയുകയാണ്. പുലർച്ചത്തന്നെ കുളിപ്പിച്ച് ഒരുക്കി മനുവുമായി അമ്മ അപ്പുവിനെക്കാണാനിറങ്ങുന്നത് അവൻ കണ്ടു. അതിനു മുന്നിലെ ചുവന്ന നിറമുള്ള ബോർഡിൽ എഴുതിയത് അവൻ വായിച്ചു... ശിശു സംരക്ഷണ സമിതി... •

മുസ്‌ലീം സ്ത്രീത്വം സർഗാത്മകമാകുമ്പോൾ

പി.ടി. കുഞ്ഞാലി

“യതിബാനയിലെ അടുക്കളവരാനയിൽ നിന്നിരയായി നിർത്തിയ കഞ്ഞിപ്പാത്രത്തിൽ വറ്റും വെള്ളവും അലിഞ്ഞ കട്ടിയായിക്കിടന്നു. ഒന്നടൂത്ത് ഡൈനിങ് ഹാളിലെത്തുമ്പോൾ മുകളിൽ മൂന്നു പൂഴുക്കൾ. കൈ കഴുകുന്ന ടാപ്പ് തുറന്ന് വെള്ളമൊഴിച്ച് പാത്രം പരിച്ചുപിടിച്ചു. കൊഴുത്ത വെള്ളത്തിൽ നിന്ന് പൂഴുക്കൾക്ക് ഇറങ്ങിപ്പോകാൻ പ്രയാസമുള്ളതുപോലെ. ഓക്കാനം വന്നത് അമർത്തി. പിറകിൽനിന്ന് അടി വീഴുകയാണ്. തിന്ന് മദം കുത്തി നടക്കാം. അന്നം കളയാ? അതിന്റെ വെല അറിലല്ലോ... എത്ര തവണയാണ് ചുരുത്ത് ഉയർന്നുതാഴ്ന്നത്!” സ്വീനത്ത് ചെറുകോടിന്റെ ‘ആച്ചിട്ടിത്താള’മെന്ന നോവലിലെ ഒരാത്മഗതമാണിത്. ആയിരത്തി തൊള്ളായിരത്തി ഇരുപത്തി ഒന്നിൽ ഏറാനാട്ടിലും വള്ളുവനാട്ടിലും കൊളോണിയൽ പട്ടാളം നായാട്ടിനിറങ്ങിയതു മുതൽ തൊള്ളായിരത്തി എഴുപതുകളോടെ അന്ത്യേൻ പ്രവാസത്തിന്റെ പൊലിവുകൾ തേടി സഞ്ചാരികളാവുന്നതുവരെയുള്ള അത്യന്തം തീക്ഷ്ണവും വിഹാലവുമായ ഒരു മുസ്‌ലീം ജീവിതാവസ്ഥയുടെ സാദാവിഷമമായ പരിഹാരമായിരുന്നു നമ്മുടെ യതിബാനകൾ. യതിബാനകൾ വികസിപ്പിച്ച സാമൂഹികവ്യവഹാരങ്ങൾ തീർച്ചയായും രൂക്ഷമായ വിശകലനങ്ങളിൽ വിധേയമായിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരത്തിലുള്ള തികഞ്ഞ സാഹചര്യങ്ങളിലൂടെ ജീവിതത്തിന്റെ മഹാശൃംഗങ്ങളെ കീഴടക്കിയ നിരവധി പേർ സമൂഹത്തിലുണ്ട്. ഇല്ലായ്മയുടെ പങ്കുപ്പാടുകൾ കൊടുങ്കാറ്റായി ഇരമ്പിയൊർത്തപ്പോഴും ഒരു സത്യാസംഭവം വിശ്വാസത്തിന്റെ ആറ്റുവഞ്ചിയിൽ പ്രതിക്ഷയുടെ കാറ്റുപാമ്പുകൾ കൈയ്ക്കുതന്നെ ഈ യതിബാനകൾ. പക്ഷേ, ന്യായം സർഗാത്മക ചെറുകളിൽ അത്യന്തം പ്രതിലോമപരമായാണ് യതിബാനകൾ ഉന്നയിക്കപ്പെടുന്നത്. അപ്പോഴും സ്വന്തത്തിന്റെ ഏത് വല്ലായ്മയിലും വിഴുങ്ങപ്പെട്ടപ്പോൾ കൂടാതെ അവരെ ഓരോരുത്തരും സമൂഹത്തിന്റെ കർതൃസ്ഥാനത്ത് അരുമയോടെ സ്ഥാപിക്കാനാണ് തന്റെ വിശ്വാസത്താൽ മാത്രം പ്രവൃത്തി ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നവരുടെ കരുണയായും കരുതേണ്ടതാണ്. അപ്പോഴാണ് അനാഥശാലകൾ. ഇത്തരം നിർഹാണങ്ങളെ ധനാത്മകമായി സർഗാത്മകസാഹചര്യത്തിന്റെ ആശ്ലേഷത്തിലേക്ക് വാഴ്ത്തി നിർത്തിയ ചെറുകൾ മലയാളത്തിൽ ഇല്ലെന്നുതന്നെ പറയാം. അവിടെയാണ് ആച്ചിട്ടിത്താളം സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നത്. ഇതിൽ കഥ പറയുന്നവർ തന്നെയാണ് കഥാപാത്രം. ഞാൻ എന്ന് കഥാപാത്രമാണ് മുഖ്യം. എല്ലാ പരിതിരികൾക്കിടയിലും അനാഥശാലയാണ് ഇവരുടെ ജീവിതം സുഹൃത്തായിത്തീർന്നത്. അവിടെ പെട്ടെന്ന് വീടായിത്തീർന്നു. അവിടെയാണ് കരുണയായും കരുതേണ്ടതാണ്. എന്റെ ഇത്തിരി ചുറ്റുള്ള അസഹകാരത്തെ പൊളിച്ച് വെളിച്ചത്തിന്റെ വളങ്ങി ജങ്ങൾ തന്നിലേക്കും അതിലൂടെ പരിവൃത്തത്തിലേക്കും എഴുത്തുകാരി പ്രസരമാക്കുന്നത് എത്ര ദീപ്തമായാണ്. ഇങ്ങനെ അസഹകാരം ഇരമ്പിനിൽക്കുന്ന ഈ ദീപ്തി തന്നെയാണ് ഈ നോവലിന്റെ ശേഷി. അനാഥശാലകളുടെ സാധ്യതകളൊണ് ഇതിലൂടെ എഴുത്തുകാരി ഏറ്റെടുക്കുന്നത്.

ചുട്ടുപൊള്ളുന്ന നട്ടുച്ചകളിൽ ഉമ്മയുടെ നെല്ലുകുത്തിന്റെ താളം മുറുകും. അപ്പോൾ വിയർപ്പും തവിടും ഉമിയുന്തിർത്ത ഒറ്റയടിപ്പാതകൾ ഉമ്മയുടെ മുഖത്തുനിന്ന് ഉടലിലേക്ക് ഇറങ്ങിനിറങ്ങും. സ്നേഹമെന്നത് ഉരുക്കിത്തലോണോ. അപ്പോഴൊക്കെ ഞാൻ ഉപ്പയെ ഓർക്കും. ബേള വയസ്സിൽപതിഞ്ഞ ആ മുഖം എന്തോ മങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അനാഥതം കേവല സഹനാപത്തിൽ മുഴുകിനിന്ന ഒരു കാലം എഴുത്തുകാരി ഇങ്ങനെയാണ് കണ്ടെടുക്കുന്നത്. ഈയൊരു പത്ത് ബാഷ്പം പെരുംകടലിലാണ് ഇവർ പ്രതിക്ഷയുടെ തുരുത്ത് പണിയുന്നത്. ഇതിനവർക്ക് കരുത്തുതൽകുന്നത് പ്രാപിതയായും അവഗണനയായും തുടിച്ചിരിക്കുന്ന യതിബാനയും അവിടെയുള്ള സാധ്യതാപര്യം. ഇതിലൊക്കെയുമുള്ള സ്ഥലപാതാപര്യത്തിനപ്പുറം വഴിയുണന്നതു ആർദ്രതയുടെ സൂക്ഷ്മപ്രതലമുണ്ട്. ഈ പ്രതലം വളരെ സർഗാത്മകമായി കണ്ടെടുക്കുകയാണ് ആച്ചിട്ടിത്താളത്തിലെ നായിക.

പരമ്പരാഗത മലയാള ചെറുകളിലെ മുസ്‌ലീം സാന്നിധ്യത്തിന് ഒരു വാർപ്പ് മാതൃകയുണ്ട്. അതെന്നും വിപരീതമായ പെൺജീവിതത്തിന്റെ മാതൃകയാണ്. എൻ.

എ.ജി. സുനിൽ കുമാർ

ജീവിതത്തിന്റെ വരമ്പിൽ തനിക്ക് ആയിപ്പോയ ഒരാൾ എതിരേ വരുന്നു...

തുണയില്ലാത്ത യാത്രയിൽ ചിലപ്പോൾ അയാൾ മറ്റൊരാളോടൊന്നു പോലെ തന്നോടുതന്നെ സംസാരിക്കുന്നു, കേട്ടുകേട്ട് ബധിരമായിപ്പോയ സ്വന്തം ആത്മാവിനോട് അൽപമൊന്നു ചൂത്തിൽ.

കുട്ടനാട്ടി ഒച്ചവെക്കുന്ന നമ്മളോ?

ആദ്യം

അയാളുടെ നെറ്റിയിലൊരു ചെമ്പരത്തിപ്പൂ വെക്കുന്നു. പിന്നെ, പുതിയൊരു ഭൂമിബന്ധം കണ്ടെത്തിയ നാവികനെപ്പോലെ നിലത്തെറ്റിയവന്റെ പിറകിൽ ആർപ്പുവിളിക്കുന്നു.

കൈകൾ കുട്ടിക്കെട്ടി ഏതെങ്കിലും ഒരു മോഷണത്തിന്റെ തൊണ്ടിമുതൽ തിരയുന്നു.

ഇനി നേരം കളയാനില്ല.

ഉയർന്നുതാഴുന്ന ആയിരം കൈകൾ ഒരു കാട്ടുതാവൽപഴത്തിന്റെ ചെമ്മൂടം പിന്നെ, കറുപ്പുമായി അവനെ ഭൂമിയിൽ അടയാളപ്പെടുത്തുന്നു.

ശുഭം

തോൽവിക്കൊണ്ടുമാത്രം ജയിക്കുന്ന രോമാളികളായി നമ്മൾ കുന്നിറങ്ങുന്നു.

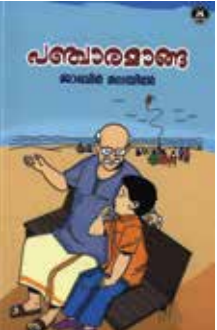
തേവിട്തിക്കിളിയും കള്ളനും പൊലീസും (കഥ)
എം. ജി. സുനിൽ
പേജ്: 229, വില: 230.00
ഡി.സി ബുക്സ്
ജീവിതത്തിന്റെ തെളിവുകൾ അസാധാരണ വൈകാരികാംശങ്ങളോടെ അനാവരണം ചെയ്യുന്ന എഴുത്തുകാരന്റെ ശ്രദ്ധേയമായ കഥകൾ. രണ്ട് കഥാസമാഹാരങ്ങളിൽ ഒന്നിച്ച്.

(53) (നോവൽ)
നോബിൾ റഫീഖ്
പേജ്: 238, വില: 240.00
ഡി.സി ബുക്സ്
അവത്തിമുന്നോ വയസ്സിൻ്റെ നിർബന്ധിത മരണം ജനങ്ങളിൽ വിവിധതരം നോബിൾ റഫീഖ് ജീവിക്കുന്ന മനുഷ്യസമൂഹത്തിന്റെ കഥ.

ഒരു ചിത്രകഥയിലെ നായാട്ടുകാരും കഥാപാത്രങ്ങളും പങ്കെടുത്തവരും (കഥ)
സന്തോഷ് ഏച്ചിക്കോന
പേജ്: 183, വില: 180.00
ഡി.സി ബുക്സ്
പുതിയ കാലത്തോടുള്ള ദാർശനിക സംവാദത്തിലൂടെ പരിതഃസ്ഥിത അസാധാരണ സ്പർശിക്കുന്ന കഥകൾ. രണ്ട് കഥാസമാഹാരങ്ങളിൽ ഒന്നിച്ച്.

പഞ്ചാരോജ്ഞ (ബാലസാഹിത്യം)
ജാബർ ലെയിൽ
പേജ്: 92, വില: 75.00
ഐ.പി.എച്ച്
ഹാസിയോടെ എന്ന് ബാലന്റെ ദിവസങ്ങളിലൂടെ നമ്മളുടെ പുക്കൾ വിരിയിക്കുന്നു കഥാകാരൻ. ഇളമനസ്സുകളിൽ നെർമലയുത്തിന്റെ വെളിച്ചം പരക്കുന്നു. ചിന്തകരണം: കലാർത്ഥം.

ഹിന്ദു സമൂഹം വഴിത്തിരിവിലേക്ക് (ചരിത്രം)
സർദാർ കെ.എം. പണിക്കർ
പേജ്: 92, വില: 100.00
പുരസ്കാരം ലഭിക്കുകയുണ്ടായി
ബ്രിട്ടീഷ് കാലഘട്ടത്തിലും സാമൂഹ്യനവരണമുള്ള ഹിന്ദു സമൂഹത്തിന്റെ വളർച്ചയും തളർച്ചയും വിലയിരുത്തുന്നു. ഹിന്ദു സൊസൈറ്റി ആറ് കോസ് റോഡ് എന്ന് കൃതിയുടെ പരിഭാഷ.

കർണാടകസംഗീതം (പാഠനം)
എ.കെ. കർണാ
പേജ്: 39, വില: 40.00
എച്ച് ആർ എസ് ബുക്സ്
കർണാടക സംഗീതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പരിശീലന പാഠങ്ങളും ലഭ്യമാക്കിത്തന്നങ്ങളും അവതരിപ്പിക്കുന്നു. സാധാരണക്കാർക്കും സംഗീത വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ഒരുപോലെ ഉപകരണമാണ്.

സത്യസന്ധതയെ മോഷണങ്ങൾ (കവിത)
കെ. രമേഷ്
പേജ്: 79, വില: 100.00
ഇൻ്റർനെറ്റ് പബ്ലിക്കേഷൻ
കാവ്യസാഹചര്യത്തിന്റെ പുതിയ വാതിലുകൾ തുറക്കുന്ന 100 ചെറുകവിതകളുടെ സമാഹാരം. ജീവിത ചുറ്റുപാടുകളിൽനിന്ന് കണ്ടെത്തിയ വാക്കുകൾ.

ഒരു താഴ്ന്നിറങ്ങുന്ന പെണ്ണ് (നോവൽ)
ഷാജി വള്ളുവശ്ശേരി
പേജ്: 47, വില: 80.00
തബ്ലൈൻ ബുക്സ്
സന്തോഷ് അടങ്കലിൽനിന്ന് നിലവിളിയിലേക്ക് വീണുപിടയുന്ന സങ്കടങ്ങളുടെ പെയ്ത്താണ് ഈ ലഘുനോവൽ. ഒരോ വാക്കിലും ജീവിതങ്ങളുടെ വന്നുനിറയുന്നു.

ഒരു ക്ലബിനേക്കാളധികം

നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞ നുകാപ്

ബാഴ്സലോണ ഫുട്ബോൾ ക്ലബിന്റെ ഹോം സ്റ്റേഡിയമായ സ്പെയിനിലെ നുകാപിൽ ഒരേയൊരു സുവാദനും പിക്വയറുമെല്ലാം പതുങ്ങുന്ന നേരിട്ടു കണ്ടതിന്റെ അനുഭവം വിവരിക്കുകയാണ് ലേഖകൻ. ഫുട്ബോൾ ക്ലബ് എന്നതിലുപരി കാറ്റലോണിയൻ ജനതയുടെ വികാരമായി ബാഴ്സ രാഗുന്നത് എങ്ങനെയെന്ന് വിവരിക്കുന്നു

വി.എം. നവാസ്

‘ഒരു ക്ലബിനേക്കാളധികം’ -എഫ്.സി ബാഴ്സലോണയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇത് വെറുമൊരു ആപ്തവാക്യല്ല, യാഥാർത്ഥ്യംതന്നെ. കറ്റാലൻ സംസ്കാരത്തിന്റെയും കറ്റാലൻസത്തിന്റെയും പ്രതീകമാണ് ഫുട്ബോൾ ക്ലബ്ബ് ബാഴ്സലോണ. സ്പാനിഷ് ലാലിഗയിൽ കഴിഞ്ഞ ഏപ്രിൽ ആറിന് നടന്ന എഫ്.സി ബാഴ്സലോണ-അത് ലറ്റിക്കോ മഡ്രിഡ് പോരാട്ടം ബാഴ്സയുടെ തട്ടകമായ നുകാപിൽ നേരിട്ട് കാണാൻ അവസരം ലഭിച്ചപ്പോഴാണ് കളിമികവിനോടൊപ്പം ചരിത്രവും രാഷ്ട്രീയവുംകൂടി ഇവിടെ ഏറ്റുമുട്ടുന്നുവെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടത്. ലയണൽ മെസ്സി, ലൂയി സുവാരസ്, ജെറാഡ് പിക്വെ, ഫിലിപ്പെ കുടിയേത്തോ... മിനിസ്ക്രിനിൽ കണ്ടുപരിചിച്ചവരെ, അവരുടെ കളിമികവ് നേരിട്ട് കാണാം, അനുഭവിക്കാം എന്നതായിരുന്നു നുകാപ് സന്ദർശിക്കാനുള്ള അവസരം ലഭിച്ചപ്പോഴുള്ള വികാരമെങ്കിൽ, ഒരു ജനതയുടെ ദേശീയതയിലധിഷ്ഠിതമായ ആവേശമാണ് മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞത്.

നുകാപിലേക്ക്

മെട്രോ ബ്ലൂ ലെയ്തിലുള്ള കോൾബ്ബാക്കിൽ ഇറങ്ങിയാൽ നടക്കാവുന്ന ദൂരമേയുള്ളൂ നുകാപിലേക്ക്. താമസിക്കുന്ന കോട്ടലിൽനിന്നു കുറച്ചു നടനാൽ മെട്രോ റെഡ് ലെയ്തിലെ ഗ്ലോറിസ് സ്റ്റേഷനിൽ എത്തും. ഗ്ലോറിസിൽനിന്നു പത്താമത്തെ സ്റ്റേഷനായ പ്ലാക്ക ഡി സാൻസ്റ്റിൽ ഇറങ്ങിയാൽ ബ്ലൂ ലെയ്തിൽ മാറിക്കയറാം. രണ്ടാമത്തെ സ്റ്റേഷൻതന്നെ കോൾബ്ബാക്ക്.

കോൾബ്ബാക്കിൽ ഇറങ്ങി ഗ്രൂഗ്സ് മാച്ച് പറഞ്ഞുതന്ന വഴികളിലൂടെ നടന്നു. ഏതാണ്ട് 10-15 മിനിറ്റ് നടന്നു. ഇടതുവശത്തായി ബാഴ്സയുടെ ജഴ്സികൾ, ഷാൾ, തൊപ്പി എന്നിവ വിൽക്കുന്ന ഷോപ്പിൽ കയറി ഒന്നുറപ്പുവരുത്തി, അതെ, കുറച്ചുകൂടി യൂണോട്ടു നടന്നാൽ മതി. അപ്പോഴാണ് ശ്രദ്ധിച്ചത്, അവിടെ വിൽപന നടത്തുന്നവർ ഇതുകൊണ്ട് തൊറ്റും അവരുടെ രാജ്യക്കാൽ എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ സ്പെയിഷ് ഓഫീസ് മെസ്സിയുടെ പേരുള്ള പത്താം നമ്പർ ജഴ്സിക്ക് വെറും എൻപത് യൂറോ കൊടുത്താൽ മതിയെന്ന്! നുകാപിലെ വിൽപനശാലകളിൽ ഇതിന് 130 യൂറോ കൊടുക്കണമത്രേ. ആദ്യം സ്റ്റേഡിയം കാണട്ടെ, എന്നിട്ടു വരാം എന്നു പറഞ്ഞ് പുറത്തിറങ്ങി. കുറച്ചുകൂടി മുന്നോട്ടു പോയപ്പോൾ, പശ്ചാതം ഫുട്ബോൾപ്രേമികളുടെ സപ്നനകുന്ദത്തിൽ കാലുകുത്തിയതിന്റെ നിർവ്വഹിത. സ്വാഗതയോടൊപ്പം വോൾഡുകൾ, ചുറ്റുവട്ടത്തിൽ ഒന്ന് മുതൽ തുടങ്ങി ഇരുപത്തൊന്നിൽ അവസാനിക്കുന്ന പ്രവേശന കവാടങ്ങൾ. മുമ്പേ അറിയിച്ചതുപ്രകാരം 1400 ഗേറ്റിലൂടെ കയറി ഫോട്ടോ ഐഡി കാണിച്ച് കോളിമെൻററി ടിക്കറ്റ് വാങ്ങിച്ചു വെച്ചു. സമയം ഏതാണ്ട് നാലു മണി. പക്ഷേ, എട്ടു മണിക്ക് പ്രവേശിതത്തിനകത്തേക്ക് പ്രവേശനമുള്ളൂ. കളിദിനവസങ്ങളിൽ തുറക്കാത്തതിനാൽ കളിക്ക് മുമ്പുള്ള സമയത്ത് ബാഴ്സിലോണയിലെ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയമായ ക്യാമ്പ് നു മധ്യസ്ഥം സന്ദർശിക്കാനും കഴിയില്ല.

കളിയൊരുക്കങ്ങൾ

മത്സരദിവസത്തിലെ ഒരുക്കങ്ങൾ തകുതിയായി നടക്കുന്നു. വളർറിയേഴ്സ്, താരങ്ങളുടെ കൈപിടിച്ച് കളത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാൻ നിരോധിക്കപ്പെട്ട കൂട്ടികൾ, സന്തം ടീമിനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ നിരോധിക്കപ്പെട്ട വാദ്യമേളക്കാർ. ഒഴിവുദിവസമായതിനാൽ വലിയ ജനക്കൂട്ടത്തെ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നില്ല. സെക്യൂരിറ്റി, പൊലീസ്, അഗ്നിശമന വിഭാഗം എന്നിവരുടെയുണ്ടായ പഴുതപ്പട്ട സുരക്ഷാ സജ്ജീകരണങ്ങൾ. പ്രധാന ഗേറ്റിൽ പൊലീസ് നായ്, ചെക്കുറ്റ്, മാധ്യമപ്രവർത്തകരെയും മറ്റും വേണ്ടെടുക്കലെയും മാത്രമേ അകത്തേക്ക് കടത്തിവിടുന്നുള്ളൂ. ഈ വഴിയിലൂടെയായിരിക്കും തങ്ങളുടെ പ്രിയ താരങ്ങൾ സ്റ്റേഡിയത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുക എന്ന പ്രതീക്ഷയിൽ മുകളിലെ കൈവരി പിടിച്ച് വരിയായി കാത്തുനിൽക്കുന്ന വിവിധ രാജ്യക്കാരുടെ ആരാധകർ, ഏതാണ്ട് ഏഴു മണിയായിട്ടും ആരെയും കാണാതിരുന്നപ്പോൾ കാത്തുനിന്ന കൂട്ടങ്ങൾ പതുക്കെപ്പതുക്കെ ഇല്ലാതായി.

ടിക്കറ്റിൽ സീറ്റ് വിവരങ്ങൾ കൃത്യമായി നൽകിയിരിക്കുന്നു, അകത്തേക്ക് പ്രവേശിക്കേണ്ട കവാടത്തിന്റെ നമ്പർ, ഏതു വരിയിൽ എന്നിങ്ങനെ. 1900 കവാടത്തിലൂടെ കടക്കാൻ പുറത്തിറങ്ങി കുറച്ച് വലയംവെക്കണം. അവിടെ

യും സുരക്ഷാക്രമീകരണങ്ങൾ. ദേഹമാസകലം പരിശോധിച്ച് കടത്തിവിട്ടു. സീറ്റ് നിരകൾ പുറത്തു രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടും. അതുകൊണ്ടുതന്നെ തൊണ്ണൂറായിരത്തോളം സീറ്റുകളിൽ റിസർവ് ചെയ്ത സീറ്റ് കണ്ടുപിടിക്കാൻ ഒട്ടും ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടിവന്നില്ല.

സ്റ്റേഡിയത്തിലെ കുറുൻ സ്പീക്കിനിലെ ഡിജിറ്റൽ ക്ലോക്കിൽ സമയം 8.10. എന്നിട്ടും നേരം ഇരുട്ടിയിട്ടില്ല. അത്യാവശ്യം നല്ല തണുപ്പും ചെറിയ കാറ്റും. ഗ്രൗണ്ടിലെ അവസാന മിനുക്കുപണികൾ തകുതിയായി നടക്കുന്നു. വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ ഘടിപ്പിച്ച വാട്ടർ സ്പ്രിങ്ക്ളറുകളായിരിക്കാം, പുൽത്തകിടി നനച്ചുകൊണ്ട ഇരിക്കുന്നു. കളി തുടങ്ങുന്നതിനു മുമ്പുള്ള വാർഷിക് സെഷനുകൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള സജ്ജീകരണങ്ങൾ. പക്ഷേ, സീറ്റുകൾ മിക്കവാറും കാലി, പുറത്തുകാണുന്ന ആവേശമുള്ള ഗ്രൗണ്ടിനകത്തും ഗാലറികളും ഉണ്ടാകില്ലേ? ബാഴ്സലോണിയൻ വാരാന്ത്യദിവസങ്ങൾ പൊതുവെ ആഘോഷത്തിലിരിക്കാറുണ്ട്, പ്രത്യേകിച്ച് ശനിയാഴ്ച ദിവസങ്ങളിൽ. അന്ന് മെട്രോ സർവീസുകൾ 24 മണിക്കൂറും പ്രവർത്തിക്കും. ബാഴ്സലോണയിലെ പ്രശസ്തമായ 'ലാ റാബ്ബാസി'ലൂടെ നടന്നു പോകുമ്പോൾ ഇത് ശരിക്കും ബോധ്യപ്പെടും. പാതയുടെ ഇരുവശത്തും പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഭോജനശാലകൾ, കഫേകൾ, വഴിവേണിജ്യക്കാർ, മാപ്പുകൾ ദേവമില്ലാതെ ഈ തിരക്കും കൂട്ടവടവുമൊക്കെ നിങ്ങളുപോകും.

ഡിജിറ്റൽ ക്ലോക്കിൽ അക്കങ്ങൾ മാറുന്നതിനനുസരിച്ച് ജനങ്ങളുടെ പ്രവാഹവും ക്രമാതിതമായി വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. ഒരു കൈയിൽ മദ്യവും മറുകൈയിൽ ബാഴ്സയുടെ ചെറിയ പതാകയുമേന്തിയവർ, സന്തം ടീമിനെ അകമഴിഞ്ഞ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനുള്ള എല്ലാ തയ്യാറെടുപ്പുകളോടുകൂടി കൂട്ടികളും വനിതകളുമടക്കമുള്ള ആരാധകർ അവരവരുടെ സീറ്റുകളിൽ ഇരിപ്പുറപ്പിക്കുമ്പോഴാണ് ഒഴിഞ്ഞ സീറ്റുകളുടെ എണ്ണം എപ്പോഴാണ് കുറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്.

കളിയാരംഭം

കളി തുടങ്ങാൻ മിനിറ്റുകൾ മാത്രം, സ്റ്റേഡിയം നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞു. താരങ്ങളുടെ ജഴ്സി നമ്പറും പേരും വിളിക്കുമ്പോൾ കൈയടികൾ, ആർപ്പുവിളികൾ... ഗാലറികളിൽനിന്നു പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന പ്രതികരണം ഉറപ്പിച്ചു തന്നെന്നതും നമ്പർ പത്തും മെസ്സിയുടെ പേരും ആ ആവേശത്തിൽ നന്നായാണ് അനുഭവപ്പെടാൻ ചെലുത്തൽ, ഇതോടെ സ്റ്റേഡിയം ഇളകിമറിഞ്ഞു. ഗാലറികളെല്ലാം സുപ്രസിദ്ധമായ എഫ്.സി ബാഴ്സലോണ സ്തൂതിഗീതങ്ങളാൽ മുഖരിതം, അതിന്റെ തുടക്കം ഇങ്ങനെ പരിഭാഷപ്പെടുത്താം:

“സ്റ്റേഡിയം ഒരേ സാരത്തിൽ ആർത്തലക്കുന്നു
ഞങ്ങൾ നിലയുടേയും മെറുണിന്റെയും
ആരാധകർ
തെക്കുനിന്നോ വടക്കു നിന്നോ
എവിടെനിന്നു വന്നുവെന്നതല്ല
ഇപ്പോൾ എല്ലാവരും സമ്മതിക്കുന്നു,
ഒരു പതാക നമ്മുടെ സാഹോദര്യത്തിന്റെ ആവേശം
എല്ലാവർക്കുമറിയാവുന്ന ഒരു പേരേ നമുക്കുള്ളൂ...
ബാഴ്സ, ബാഴ്സ, ബാഴ്സ...”

കളി മുന്നുകൂത്തോടും കിഴക്കേ ഗോൾപോസ്റ്റിനു പിറകിൽ ഇരിപ്പുറപ്പിച്ച ഗ്രാഡ ഡി അനിമേഷൻ എന്നു പേരുള്ള പാട്ടുസംഘം വാദ്യമേളങ്ങളോടെ ഉറക്കെ പാടും, അതേറ്റു പിടിച്ച് മറ്റുള്ളവർ കൈയടിച്ചു കൂടെ പാടും. 28ാം മിനിറ്റിൽ എത്തിരളികളുടെ മുൻനിരക്കാൽ ഡിഗോ കോസ്റ്റാ ചുവന്ന കാർഡ് കണ്ട് പുറത്തേക്കു പോകുമ്പോൾ അത് വലിയ ആഘോഷമാക്കുന്നില്ല. ഒന്നാം പകുതിയും രണ്ടാം പകുതിയുടെ മൂക്കാൽ ഓരവയും ഗോൾരഹിതമായപ്പോൾ പാട്ടും കൈയടികളും മെസ്സി സ്തൂതിഗീതങ്ങളും ഒന്നുകൂടി ഉഷാരാക്കി. 85ാം മിനിറ്റിൽ ഈ സീസണിലെ ലാ ലിഗ കിരീടം ഏതാണുറപ്പുവരുത്തിയ സുവാദനന്റെ ആദ്യ ഗോൾ. സ്റ്റേഡിയം ഇളകിമറിഞ്ഞു. അടുത്ത മിനിറ്റിൽ മെസ്സി രണ്ടാമത്തെ ഗോൾ നേടിയപ്പോഴാണ് പതിനായിരക്കണക്കിന് ആരാധകരുടെ മനസ്സിൽ ഈ താരത്തിനുള്ള സ്ഥാനം എത്രത്തോളമുണ്ടെന്ന് തീർച്ചയായും ആവേശപ്രകടനങ്ങൾക്ക് നുകാപ് സാക്ഷ്യമാകുന്നത്.

മത്സരാനന്തരം പരസ്പരം ആശംസകളും അഭിനന്ദനങ്ങളും കൈമാറി കളിക്കാർ ആരാധകരുടെ പ്രതീക്ഷകൾ സഫലീകരിച്ച് പിൻവാങ്ങുമ്പോൾ, ഒരേ സാരത്തിൽ ആവേശത്തോടെ മുഴക്കുന്ന ബാഴ്സാഗീതങ്ങളിലെ ആശയം അർഥവത്താകുന്നു...

മുസിയത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ച ബാഴ്സലോണ താരങ്ങളുടെ ജഴ്സി

“കളിക്കാരും അനുയായികളും...
ഞങ്ങളൊന്നിച്ചാൽ ഗതമാണ്...
നേടേണ്ടതെല്ലാം നേടി, കഴിഞ്ഞ വർഷങ്ങളിൽ
വീണ്ടും വീണ്ടും ഞങ്ങളിൽ
തെളിയിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.
ഞങ്ങളെ തകർക്കാൻ കഴിയില്ല.”

പോരിന്റെ എൽക്ലാസിക്ക്കോ എൽക്ലാസിക്ക്കോ അഥവാ, എഫ്.സി ബാഴ്സലോണ-റയൽ മഡ്രിഡ് പോരാട്ടം. ഫുട്ബോൾപ്രേമികൾക്ക് ഇത ആവേശം പകരുന്ന മറ്റൊരു മത്സരമുണ്ടാവില്ല. കാറ്റലോണിയൻ-സ്പാനിഷ് ദേശീയത നിറച്ചുവെച്ച വൈരമാണ് എൽക്ലാസിക്ക്കോയുടെ പ്രത്യേകത. സ്പെയിനിലെ സമ്പന്നമായ രണ്ടു നഗരങ്ങളാണ് മഡ്രിഡും ബാഴ്സലോണയും. 1899ൽ ബാഴ്സലോണയും 1902ൽ മഡ്രിഡും അവരുടെ ക്ലബുകൾക്ക് രൂപംനൽകുന്നു. ക്ലബ്ബ് ഫുട്ബോളിൽ ഇവർ തമ്മിലുള്ള വൈരത്തിനു രാഷ്ട്രീയമായ കൂറെ മാനങ്ങൾകൂടിയുണ്ട്. കാറ്റലൻ ഭാഷയും സാൻസ്കാരിക അഭിജ്ഞാനവും പോന്ന ഒരു മേഖലക്ക് കൂടുതൽ സ്വയംഭരണം അനുവദിക്കണമെന്ന വാദം സ്പെയിന്റെ രാഷ്ട്രീയ മേഖലയെ പിടിച്ചുകുലുക്കുന്ന വിഷയമാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ സ്പെയിൻ തലസ്ഥാനത്തുനിന്നുള്ള റയൽ മഡ്രിഡും കാറ്റലോണിയൻ പ്രവിശ്യയിൽനിന്നുള്ള ബാഴ്സലോണയും തമ്മിൽ മത്സരിക്കുമ്പോൾ ചരിത്രവും രാഷ്ട്രീയവും കളിയോടൊപ്പം ഏറ്റുമുട്ടും.

‘ഒരു ക്ലബിനേക്കാളധികം’

ബാഴ്സലോണയിലെ ഏറ്റവും ആകർഷകമായ കാഴ്ചകൾ നുകാപ് മധ്യസ്ഥത്തിൽതന്നെ. ശരിയാണ്, ഇത് വെറുമൊരു ക്ലബ് മാത്രമല്ല, എത്രയോ രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നു വരുന്ന വിനോദസഞ്ചാരികളെയും തദ്ദേശികളെയും കാറ്റലോണിയയുടെ സാമൂഹികവും ദേശീയവും രാഷ്ട്രീയത്തിലുമധിഷ്ഠിതമായ ആത്മാവുമായി ചേർത്തുനിൽക്കുന്നതിൽ വലിയ പങ്കുവഹിക്കുന്ന ഒരു കേന്ദ്രം. മെസ്സിയലൂടെയും സുവാദനിലൂടെയും ലോകമെമ്പാടുമുള്ള ഫുട്ബോൾപ്രേമികളെയും അല്ലാത്തവരെയും ഈ ക്ലബിന്റെ ആരാധകരാക്കാൻ കഴിവുള്ള മാസ്മതികകൾ ഈ മധ്യസ്ഥത്തിൽ ഒരുക്കി വെച്ചിരിക്കുന്നു. കളിയാരംഭത്തിൽ പുറംലോകത്തേക്ക് എത്തിക്കാൻ പ്രസ് ഗ്രാൻഡ് സ്റ്റേഡിയം ഏറ്റവും ആധുനിക സജ്ജീകരണങ്ങളിൽതന്നെ ഒരുക്കിയിരിക്കുന്നു. 28 കമ്മർസി ബോക്സുകൾ, രണ്ട് ടി.വി സ്റ്റുഡിയോകൾ, 192 ഡെസ്കുകൾ. മാച്ച് ഹൈലൈറ്റുകളും റീപ്ലേകളും ഓൾമെൻറൽ റിയലിറ്റി സാങ്കേതികവിദ്യയിലൂടെ സ്പ്രിന്റുകളിൽ തെളിഞ്ഞുകാണാം. കളികളുടെയും കളിയാരവങ്ങളുടെയും ആവേശങ്ങൾ ടി.വി സ്പ്രിന്റുകളിൽ മാത്രം അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞവർക്ക് ഈ മധ്യസ്ഥം സന്ദർശനം വഴി ലഭിക്കുന്ന അനുഭൂതി വിവർണനാതിതമായിരിക്കും.

നുകാപ് മുസിയം കാഴ്ചകൾ

ഇന്നു തന്നെ സന്ദർശിക്കൂ

മെഹർ

എന്നും നിങ്ങളോടൊപ്പം

THE MOST TRUSTED BRAND IN ABAJA

വിവാഹപൂർണ്ണതയ്ക്ക് വൈവിധ്യമാർന്ന വെഡ്ഡിങ്ങ് കളക്ഷൻ

വ്യത്യസ്തത ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്കായി മെഹർ ഹിജാബ് ഒരുക്കുന്നു ഒരു സ്പെഷ്യൽ വസ്ത്രവിസ്മയം. വിശേഷിതങ്ങൾ, ഡെയിലി വെയർ എന്നിവയുടെ മോഡസ്റ്റ് വസ്ത്രശേഖരം. ഒപ്പം മെഹർ ഹിജാബ് നൽകുന്ന വിശ്വാസത്തെയും

For Enquiry

8640999955

*Conditions Apply

Opp. Intl. Stadium, COCHIN-0484 2533555, 8642999955

Cit. Road, PERINTHALMANNA-0493 3223377, 8646999955

Near. Grand Bazar, CALICUT-0495 2727778, 8647999955

Beach Road, CALICUT-0495 4060506, 8641999955

amazon.in paytm snapdeal

YouTube Instagram Facebook Twitter

SHOP NOW • www.meharhijab.com